

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีหนังสือ ที่ อก ๐๔๐๓/๑๐๔๗ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ในการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ในบางกรณียังมีข้อสงสัยในทางปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและสามารถดำเนินการได้ถูกต้องตามกฎหมาย จึงขอรื้อแนวทาง ปฏิบัติในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

ในการออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามมาตรา ๑๒ แห่ง พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๖ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตาม ความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดแบบใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ตามแบบ ร.ง. ๔ ทำกฎกระทรวง ลำดับที่ ๓ เกี่ยวกับการแจ้งประกอบกิจการโรงงาน การ กำหนดสิ้นอายุใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาตไว้ กล่าวคือ

ข้อ ๑ แจ้งประกอบกิจการโรงงาน วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ข้อ ๒ เริ่มประกอบกิจการโรงงาน วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

ข้อ ๓ กำหนดสิ้นอายุใบอนุญาต วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

และตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติ ว่า "ใบอนุญาตให้ใช้ได้จนถึงวันสิ้นปีปฏิทินแห่งปีที่ห้า นับแต่ปีที่เริ่มประกอบกิจการ..." ซึ่งมี ข้อเท็จจริงเกิดขึ้นว่า เมื่อผู้รับใบอนุญาตได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานไปแล้ว แต่ไม่ได้ ดำเนินการตามที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตว่าจะก่อสร้างอาคารโรงงาน ติดตั้งเครื่องจักร และเริ่ม ประกอบกิจการโรงงานภายในกำหนดเวลาที่แจ้งไว้ ทั้งนี้ ผู้รับใบอนุญาตไม่ได้ดำเนินการใด ๆ เลยนับแต่วันอนุญาตเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๙ จนถึงปัจจุบัน

กระทรวงอุตสาหกรรมจึงขอรื้อว่า กรณีที่มีการออกใบอนุญาตประกอบกิจการ โรงงาน แต่ผู้รับใบอนุญาตไม่แจ้งประกอบกิจการโรงงานและไม่มีที่ท่าว่าจะเริ่มดำเนินการ ประกอบกิจการโรงงานภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต กรณีดังกล่าวจะมีวิธีการปฏิบัติ อย่างไรที่จะให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการตามที่ได้รับใบอนุญาต หรือจะยกเลิกเพิกถอนใบอนุญาต ที่ไม่มีการดำเนินการใด ๆ เลย โดยอาศัยพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ได้หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวโดยได้รับฟัง คำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมโรงงาน

อุตสาหกรรม) แล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ตามแบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ (แบบ ร.ง. ๓) ได้กำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องระบุระยะเวลาในการก่อสร้างอาคารโรงงาน ติดตั้งเครื่องจักร และเริ่มประกอบกิจการโรงงานไว้ในคำขอรับใบอนุญาต และในแบบใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ (แบบ ร.ง. ๔) ก็ได้กำหนดระยะเวลาในการเริ่มประกอบกิจการโรงงานไว้เช่นกัน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้นแล้ว เห็นว่า ในกรณีมีการเริ่มประกอบกิจการโรงงานแล้ว พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กำหนดมาตรการในการกำกับดูแลซึ่งรวมถึงอำนาจในการเพิกถอนใบอนุญาตด้วย กล่าวคือมาตรา ๓๗^๑ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานที่ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ และหากผู้ประกอบกิจการโรงงานไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ในมาตรา ๓๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว และปรับปรุงแก้ไขโรงงานนั้นเสียใหม่หรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด และหากผู้ประกอบกิจการโรงงานไม่ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่ง

^๑ มาตรา ๓๗ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ผู้ประกอบกิจการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการประกอบกิจการโรงงานมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้

ในกรณีที่เห็นสมควร เมื่อได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจผูกมัดประทับตราเครื่องจักร เพื่อให้เครื่องจักรทำงานได้ในระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง

^๒ มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการโรงงานใดจงใจไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๗ โดยไม่มีเหตุอันควรหรือในกรณีที่ปรากฏว่าการประกอบกิจการของโรงงานใดอาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนอย่างร้ายแรงแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานนั้นหยุดประกอบกิจการโรงงานทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราว และปรับปรุงแก้ไขโรงงานนั้นเสียใหม่หรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

ถ้าผู้ประกอบกิจการโรงงานได้ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายสั่งให้ผู้ประกอบกิจการโรงงานต่อไปได้

ถ้าผู้ประกอบกิจการโรงงานไม่ปรับปรุงแก้ไขโรงงานหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้อง ภายในเวลาที่กำหนด ให้ปลัดกระทรวงหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมายมีอำนาจสั่งปิดโรงงานได้ และในกรณีที่ปิดโรงงาน จำพวกที่ ๓ ให้คำสั่งปิดโรงงานดังกล่าวมีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตด้วย

ปลดกระทรวงมอหมายมีอำนาจสั่งปิดโรงงานได้ และให้ถือว่าคำสั่งปิดโรงงานมีผลเป็นการเพิกถอนใบอนุญาตด้วย จึงไม่สามารถนำบทบัญญัติตามมาตรา ๓๗^๓ และมาตรา ๓๙^๔ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังกล่าวมาใช้ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ดำเนินการแจ้งการประกอบกิจการโรงงาน ดำเนินการก่อสร้างอาคารโรงงาน ติดตั้งเครื่องจักร หรือเริ่มประกอบกิจการโรงงานภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตได้

สำหรับประเด็นที่ว่าสามารถนำพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติทางปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับกับการเพิกถอนใบอนุญาตในกรณีนี้ได้หรือไม่ นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) พิจารณาแล้ว เห็นว่า โดยที่การออกใบอนุญาตตามมาตรา ๑๒^๕ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อให้เกิดสิทธิแก่ผู้รับใบอนุญาตในการตั้งโรงงาน และประกอบกิจการโรงงาน การออกใบอนุญาตดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕^๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และโดยที่มาตรา ๓^๗ แห่ง

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๔ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๕ มาตรา ๑๒ ผู้ประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ ๓ ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ ประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าวและประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๓๒

ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งโรงงานก่อนได้รับใบอนุญาต

การยื่นคำขอรับใบอนุญาตและขั้นตอนการพิจารณาและระยะเวลาในการพิจารณาออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตร้องขอหนังสือรับรองก่อนออกใบอนุญาต ถ้าการพิจารณาเบื้องต้นเพียงพอที่จะอนุมัติในหลักการได้ ให้ผู้อนุญาตออกหนังสือรับรองให้โดยสงวนส่วนที่พิจารณาไม่แล้วเสร็จได้ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการออกใบอนุญาตให้ผู้มีอำนาจอนุญาตพิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ ประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าวและประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๓๒ ถ้ากรณีใดยังมีได้มีหลักเกณฑ์กำหนดไว้ให้พิจารณาโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของบุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงานหรือเป็นกรณีที่ต้องปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามมาตรา ๓๒ ในกรณีนี้จะกำหนดเงื่อนไขที่ผู้ประกอบกิจการโรงงานจะต้องปฏิบัติเป็นพิเศษไว้ในใบอนุญาตก็ได้

^๖ มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

๑ล๑

๑ล๑

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

๑ล๑

๑ล๑

^๗ มาตรา ๓ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน

พระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามกฎหมายต่าง ๆ เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และมาตรา ๓๙^๙ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ในการออกคำสั่งทางปกครองได้ อีกทั้งในมาตรา ๑๒^๙ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ก็ได้บัญญัติให้ผู้อนุญาตสามารถกำหนดเงื่อนไขที่ผู้ประกอบการกิจการโรงงานจะต้องปฏิบัติเป็นพิเศษไว้ในใบอนุญาตได้ ดังนั้น ในการออกใบอนุญาตตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้อนุญาตจึงสามารถกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตได้

สำหรับประเด็นที่หารือมานี้ เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบการกิจการโรงงานได้กำหนดเวลาในการก่อสร้างอาคารโรงงาน ติดตั้งเครื่องจักร และเริ่มประกอบการกิจการโรงงานไว้ในคำขอรับใบอนุญาตประกอบการกิจการโรงงาน และในใบอนุญาตประกอบการกิจการโรงงานก็ได้กำหนดระยะเวลาเริ่มประกอบการกิจการโรงงานไว้ การกำหนดดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นเงื่อนไขที่กำหนดภาระหน้าที่ให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติ ตามมาตรา ๓๙^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น หากผู้รับใบอนุญาตซึ่งได้รับประโยชน์จากคำสั่งทางปกครองดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด ผู้ออกใบอนุญาตย่อมสามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๓ วรรคสอง (๒)^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เพิกถอน

พระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายใดกำหนดวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเรื่องใดไว้โดยเฉพาะและมีหลักเกณฑ์ที่ประกันความเป็นธรรมหรือมีมาตรฐานในการปฏิบัติราชการไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับขั้นตอนและระยะเวลาอุทธรณ์หรือโต้แย้งที่กำหนดในกฎหมาย

“ มาตรา ๓๙ การออกคำสั่งทางปกครองเจ้าหน้าที่อาจกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ได้เท่าที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย เว้นแต่กฎหมายจะกำหนดข้อจำกัดดุลพินิจเป็นอย่างอื่น

การกำหนดเงื่อนไขตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความรวมถึงการกำหนดเงื่อนไขในกรณีดังต่อไปนี้ตามความเหมาะสมแก่กรณีด้วย

(๑) การกำหนดให้สิทธิหรือภาระหน้าที่เริ่มมีผลหรือสิ้นสุด ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

(๒) การกำหนดให้การเริ่มมีผลหรือสิ้นสุดของสิทธิหรือภาระหน้าที่ต้องขึ้นอยู่กับเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน

(๓) ข้อสงวนสิทธิที่จะยกเลิกคำสั่งทางปกครอง

(๔) การกำหนดให้ผู้ได้รับประโยชน์ต้องกระทำหรืองดเว้นกระทำหรือต้องมีภาระหน้าที่หรือยอมรับภาระหน้าที่หรือความรับผิดชอบบางประการ หรือการกำหนดข้อความในการจัดให้มี เปลี่ยนแปลง หรือเพิ่มข้อกำหนดดังกล่าว

^๙ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

^{๑๐} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๘, ข้างต้น

^{๑๑} มาตรา ๕๓ คำสั่งทางปกครองที่ขัดด้วยกฎหมายซึ่งไม่เป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครองอาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่ขณะที่เพิกถอนหรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้ เว้นแต่เป็นกรณีที่คงต้องทำคำสั่งทางปกครองที่มีเนื้อหาทำนองเดียวกันนั้นอีก หรือเป็นกรณีที่การเพิกถอนไม่อาจกระทำได้เพราะเหตุอื่น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงประโยชน์ของบุคคลภายนอก

ใบอนุญาตได้ และโดยเหตุที่การออกใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับใบอนุญาตในการประกอบกิจการโรงงาน การเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวจึงต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้เหตุแห่งการเพิกถอน ทั้งนี้ ตามความในมาตรา ๔๙^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

(ศาสตราจารย์พิเศษ ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๕

ประกอบด้วย

คำสั่งทางปกครองที่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้รับคำสั่งทางปกครอง อาจถูกเพิกถอนทั้งหมดหรือบางส่วนโดยให้มีผลตั้งแต่ขณะที่เพิกถอน หรือมีผลในอนาคตไปถึงขณะใดขณะหนึ่งตามที่กำหนดได้เฉพาะเมื่อมีกรณีดังต่อไปนี้

(๑) มีกฎหมายกำหนดให้เพิกถอนได้หรือมีข้อสงวนสิทธิให้เพิกถอนได้ในคำสั่งทางปกครองนั่นเอง

(๒) คำสั่งทางปกครองนั้นมีข้อกำหนดให้ผู้รับประโยชน์ต้องปฏิบัติ แต่ไม่มีการปฏิบัติภายในเวลาที่กำหนด

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๒} มาตรา ๔๙ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่

การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น เว้นแต่คำสั่งทางปกครองจะได้ทำขึ้นเพราะการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือการข่มขู่หรือการชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีชอบด้วยกฎหมาย